

ČAJ

Pro chvíle pohody

ZÁŘÍ 2015

Časopis Autorů Jičínska

NÁHLÉ SOUZNĚNÍ

Náhlá síla souznění
ovládla naše smysly
jsme spolu vnitřně spojeni
už nejsme nezávislí

Jsme spolu vnitřně spojeni
rozum se marně brání
Jak v lásku vztah se promění
nevím a nemám zdání

Petr ŠULISTA

108

Vážení čtenáři,

sliboval jsem Vám, že se trochu víc zaměřím
na neprávem opomíjené jihočeské autory,
a tak si dovolím představit
strakonického básníka **Petra Šulistu** a především jeho tvorbu
(viz již báseň na titulní straně „**Náhlé souznění**“).
A připomínám, že už mám v hledáčku další autory, které jsem
„objevil“ na svých cestách kolem českých Budějovic a Písku.

Dalším hostem je **Angela Horáčková**,
ta je z našeho kraje, takže vlastně domácí,
nakonec o tom svědčí i její báseň „**Sobotka**“, ale i další tvorba.

Rozhovor poskytla ČAJi **Alena Bartoňová** z Jilemnice,
která nedávno pokřtila svoji třetí knihu
„**Ranní rosa v kopřivách aneb ještě jednou do třetice**“,
byl jsem poctěn kmotrovstvím. A o knize jsem napsal i do dnešního
ČAJe. Kadeřnice a autorka toho v životě stihá opravdu hodně,
nakonec se přiznala, že život bere s nadhledem:
„**Nemám se proč mračit!**“

Domácí autory zastupuje **Karel Rais** z Kumburského Újezdu
básněmi ze souboru „**Studánky**“.
A zároveň Vás pozvu k četbě knihy,
která si určitě zaslouží Vaši pozornost. Jedná se o knihu
Dany Beranové „**Eva a Kniha poznání**.“

A dnes poprvé se Vám představuje příloha „**RUM DO ČAJE!**“

Hezké vykročení do nového školního roku a podzimu
přeje

Váš Václav

HOST ČAJe:

Petr ŠULISTA

Narodil se v Písku v roce 1949. Začínal jako redaktor krajských novin, nějaký čas působil v dětském výchovném ústavu jako učitel a vychovatel, téměř jednatřicet let se věnoval lidem s mentálním postižením. Nyní je v důchodu a žije ve Strakoniciích. Od studentských let se snažil prosadit jako textař a básník. V současné době píše i ve slovenštině. Řada jeho českých a slovenských textů byla zhudebněna. Bibliografie jeho knižních titulů dnes čítá téměř dvacet položek a jeho práce jsou zastoupeny v řadě literárních sborníků. Je členem Jihočeského klubu Obce spisovatelů.

NÁHLÉ SOUZNĚNÍ

Náhlá síla souznění
ovládla naše smysly
jsme spolu vnitřně spojeni
už nejsme nezávislí

Jsme spolu vnitřně spojeni
rozum se marně brání
Jak v lásku vztah se promění
nevím a nemám zdání

PROBLÉM DOBY

Zamyslet se jednou zkus
co kázal Mistr Jan Hus
Duše jeho čistá
a to je věc jistá
zalkala by v okamžení
vědět
jak dnes pravdu cení
Miluj pravdu
uč se jí
dosud v mysli mi znějí
dávná slova Husova
Jak se ale zachovat
když se z pravdy pouhé zboží stalo
a lež od ní liší se tak málo?

OBKLOPIL JSEM SE TEBOU

Obklopil jsem se tebou
aby se mi nestýskalo
abych nebyl sám
Ke štěstí stačí málo
vím, o čem povídám
Směšné je lidské lpění na majetku
a pohrdání něhou
Nectíme dávný odkaz předků
a zříkáme se všeho
co jenom trochu skromnost připomíná

Obklopil jsem se tebou
protože jsi jiná

SRPEK MĚSÍCE

Po troufalém střelci,
jenž pouhopouhým šípem
porazit chtěl Slunce,
zůstal jen luk bez tětiny.
Ani šíp,
kalený žárem mlhoviny,
mu nepomohl k vítězství.
Shořel jako vích.

Střelce i tětinu
dávno odvál čas.
Jen lučiště
osamoceně bloudí oblohou
a netrpělivě čeká
na svou novou příležitost.

LETNÍ PODVEČER

Není nad letní podvečer
když k soumraku den uteče
když západ rudou nešetří
a kraj ovládne bezvětří

Ze žáru den se vysvleče
čas chystá denní odečet
utichne hlahol u vody
rybáři v klidu nahodí

PŘÁNÍ

Syn: Měkoně chci, táto, prosím,
celý rok jsem hodný byl.

Otec: A co takhle kožich pštroší,
ten by se ti nelíbil?
Co to pleteš za nesmysly?

Syn: Zpívali to v rozhlase.

Otec: Poslyš, hochu, vážně myslím,
že bys moudřel, nezdá se.

Syn: Už měkoně vyvádějí,
zpívali to, proč bych lhal?

Otec: Dal bych ti pár nejraději,
hochu, tys mě rozesmál.
Ne měkoně, koně pro mě,
o koních je písnička,
smějí se ti všichni v domě,
máma, děda, babička.

Syn: Dobře, tohle je mi jasné,
co je pŕrko, řekni mi.

Otec: Světe div se, člověk žasne,
ty snad hloupneš od zimy.
Říkáš pŕrko, co to meleš?

Syn: Vždyť se o něm zpívá, táto.

Otec: Pŕrku?

Syn: Jasně.

Otec: Hele, hele,

mluvíš z cesty, vypadá to.

Syn: Neznáš píseň o pánovi,
co se lesem projít bál?

Otec: Neznám.

Syn: Tak ti o něm povím.

Otec: Poslouchat tě nechci dál.

Syn: Já do lesa nepojedu,
tuhle píseň kdekdo zná,
hráli ji minulou středu,
vzpomínáš si?

Otec: Vzpomínám.

Syn: No a o tu jde mi, táto.

Otec: K prasknutí jsem napnutý.

Syn: Co je pŕrko? Majzlík, dláto?

Otec: Nechceš přestat s blbnutím?
V téhle písni podle všeho
někdo chtěl krást v lese dříví.
Kdyby trefil na hajného,
asi by se hodně divil.
Hajný by mu, hochu zlatý,
těžko dřevo daroval.
Sebral by mu.

Syn: Pŕrko, tati?

Otec: Jaké pŕrko?

Syn: Za tolar.

Otec: Žádné pŕrko, o násadě,
o topŕrku zpívá se.

Začni myslet, kamaráde!.

Syn: Začnu.

Otec: Už je na čase.

Karel RAIS

Několik veršů ze sbírky Studánky

Nemoc

Chtěl bych Tě lásko obejmout
leč nemohu se ani hnout
když přikládáš mi na nohu
chladivý obklad z tvarohu.

Chtěl bych si s Tebou povídat
za všechnu péči pusu dát.
Jen kdyby tady nebyly
ty hnusné malé bacily.

Vůně petržele

Lásko, voníš petrželi
ztrácím se v té vůni celý.
Je to lepší, na mou věru
nežli vonět po celeru.

Petržel má svěží vůni
topím se v ní jako v túni.
Nechci žádné jiné dívky
jen Tebe chci do polívky.

Dicentra spectabilis

Na stole leží kytička
růžová, malá srdíčka.
Omamná vůně se z ní line
Dicentrou nazval ji pan Linné.

Mně s láskou jsi ji včera dala
srdce mé sis za ni vzala.
Po Tobě kytky jméno má
ta srdcovka je nádherná.

Globální oteplování

Venku se usadila zima
a pak že se nám otepluje klima.
Jaro si dalo opět pauzu
že by měl pravdu Vašek Klausů?

Chladem mi naskakuje husí kůže
jen Tvoje láska napravit to může.
Pod deku se chci k Tobě schovat
a globálně se oteplovat.

Vzpomínky

Když někdy smutek v duši mám
na svoje dětství vzpomínám.
Jakoby kousek vedle stála
ta drolicí se šedá skála
tyčící se nad Labem.
Doškové stavení a pole se sadem.

Mé vzpomínky jsou tažní ptáci
k mé mamince se stále vrací
k těm rukám ztvrdlým těžkou prací
jež dokázaly zlehka pohladit.
A s tatínkem bych se chtěl zase poradit
jak mám dnes to či ono udělat.
Tak o tom se mi může jenom zdát...

Vy časy blaha, kéž byste se vrátily
ne nadlouho, stačí mi jenom na chvíli
než k lesu dojdou prašnou cestou
kde chodíval jsem ruku v ruce s tetou.
Vraťte se, prosím, na malou chvíličku
v níž pohladím svou milou babičku.

I na vás vzpomínám, mí drazí sourozenci
na chalupu, kde dříve žili Němci
a velkou zahradu, kde jsme si rádi hráli
s luky a šípy spolu “bojovali”.
To jsem byl ještě hodně malý
když jste mne k hrušce přivázali.
Já začal z plna hrdla ječet,
vy za trest museli jste klečet.

Dnes tomu možná nikdo neuvěří,
že v zimě společně jsme drali peří
a maminka nám pokoj nedala
do chvíle než se mísa zvedala.
U stolu jsme pak všichni zůstali
a dudáka si s chutí zahráli.

Když pokryl sníh Borecké stráně
tak vytáhli jsme staré sáně
a lyže s patovým vázáním.
My nelámali jsme si hlavu mazáním
do kopce vybíhali klusem
a prudké svahy projížděli šusem.

Byly jsme děti do nepohody.
Když kraj ovládly jarní vody
tak stala se z nás banda neposedů
i zkoušely jsme pevnost zbytků ledu
a tys to Vlasto jednou přehnala
se školní brašnou v proudu plavala.

Na svátek matek jsme se těšili
mamince básničku jsme složili

kytici šeríků od Labe přinesli
a jeden po druhém své verše přednesli.
Dodnes ji vidím, jak u dveří stála
a z dojetí se vyplakala.

Pak přišlo léto, prázdnin čas
na poli nesměl zůstat klas.
Obilí ženci kosou posekali
do snopů jsme je uvázali,
panáky vzorně postavili
a ve stodole zrní vymlátili.

Když chladný vítr přihnál mraky
na poli pouštěli jsme draky
a v sadu posbírali soudáče.
Dnes je mi při tom do pláče
jak rychle dětství uteklo
ba ani sbohem tehdy neřeklo.

O vánocích jsme stromek strojili
než rodiče se z chléva vrátili.
Pak sedli jsme si všichni pospolu
a jedli kapra, salát z bramborů
a společně jsme dárky rozbalili.
Co my se na ně tehdy natěšili.

Utekla léta jak voda v Labi
ted' říkají nám dědo, babi.
Rádi si lehnem na pohovku.
Maminka by měla letos stovku.
Schází nám oba, jejich hlas,
až přijde jednou ten náš čas
my sejdeme se všichni zas.

„Nemám se proč mračit!“ Rozhovor - Alena Bartoňová

V červenci jsem měl tu čest být přizván jako kmotr do Jilemnice, kde se v Salónu Klára křtila kniha zdejší autorky Aleny Bartoňové „Ranní rosa v kopřivách aneb ještě jednou do třetice“. Kadeřnici, spisovatelku, výtvarnici (možná jsem na něco zapomněl) Alenu jsem poprvé potkal jako úspěšnou autorku na Řechečské slepici, odkud si za ta léta odvezla nejednu cenu, z nichž jedna

z nejvyšších je „Cena spisovatele Stanislava Rudolfa“ za povídku „Smlouvat, to je umění.“ Nakonec i tuto povídku, stejně jako další oceněné na „Slepici“, najdete v knížce. Křtu jsem využil ke vyzpovídání autorky.

- Říká se „do třetice všeho dobrého“ a Vy jste si vydala svoji třetí knihu. Čím se liší od předchozích dvou Vašich knih?

Myslím, že hlavně počtem povídek. V první a druhé Ranní rose je devatenáct a v této třetí dvacet šest. Je i více ilustrovaná. Samozřejmě je také delší. Pracovala jsem na ní více jak tři roky. Zařadila jsem tam nejenom humorně sepsané příběhy, ale i úvahy k zamyšlení. Když jsem se vrátila k prvnímu a druhému dílu, ledacos bych změnila. Ale to by snad udělal každý autor. Snad opravdu platí „do třetice všeho dobrého“.

- Co byste nám z knihy nabídla jako malou ochutnávku?

Moje srdcová záležitost je povídka „Bílá místa“, u ní se ale moc nezasmějete. K zasmání bych doporučila: a víte, že bych se po zamyšlení nemohla opravdu rozhodnout kterou? Prostě asi jednu za druhou, abych některé neuškodila před čtenářem. Snad bych mohla jenom malou poznámku k povídce „Mládeži nepřístupno“ - opravdu se to vše stalo. Je to zajímavé, lékařku, která mi příběh vyprávěla, jsem neviděla opravdu roky. Minulý týden jsem ji po Jilemnici za jeden den potkala snad desetkrát. Před svědky jsem se ji zeptala, jestli si pamatuje, co mi kdysi vyprávěla. Vzpomněla si. Nestalo se to v Brně, ale v Praze.

- Co vůbec nutí kadeřnici ke psaní? Nemrzí Vás někdy, že jste se nestala spisovatelkou?

Kadeřnice vyslechne hodně lidských příběhů. To máte jako v pohádce o králi Lávrovi, on svůj problém s ušima povyprávěl svému holičovi. Konec všichni samozřejmě známe. Já nic nevyprávím do stromu, ale zajímavé a hlavně humorné příběhy zachytím na papír. Vše trochu pozměním, místa i jména. Mám reakce čtenářů, že v příbězích se sami najdou i když se přímo jim samotným nestaly. A že jsem se nestala spisovatelkou? Asi bych nezvládla psát na zakázku, píšu jenom to, co sama chci a hlavně, když mám náladu. Psaní mám jako koníčka, zjistila jsem, že mě to opravdu baví. Čtenáři mi volají a nebo i píší, jak se jim moje knížky líbí a kdy bude další.

- Oceňuji, že si svoje knihy ilustrujete. Máte vedle výtvarného nadání ještě nějaké další vloh?

Vlohy si člověk sám nevybere, to je, jak se říká dar. Prostě se zdědí nějaký gen po předcích. Buď ho využijete, anebo zůstane nepovšimnut, jenom tak zapadne. Měla jsem štěstí na učitele v základní škole a i v učení na kadeřnici, že si všimli mého nadání na malování. Ledacos mi vysvětlili, já to zkusila a šlo to. To ostatní jde samo.

- Jak těžké je dneska vydat si knihu vlastním nákladem? Jak se daří distribuce knihy? A co sponzoři?

Všechno je těžké! Vydavatele jsem prozatím žádného nesehnala. Na vydání si prostě našetřím. S tiskárnou Glos, kde knížky tisknu, se mi dobře spolupracuje. Distribuce? Není také lehká. Stalo se mi v jednom nedalekém městě, že jsem nabízela do knihkupectví své knihy a bylo mi řečeno, že jsou to pouze regionální knihy pro Jilemnici. Zeptala jsem se pana majitele, jestli v Jilemnici mluvíme jiným jazykem? Knihy prodávám ve svém kadeřnictví a v knihkupectví kde je ode mě vezmou. Sponzoři? Ty se nehrnou. Jsou to kamarádi podnikatelé, kteří mi chtějí ve vydání knížek

finančně pomoci.

- Jak na Vás jako autorku reaguje Vaše okolí? Co Vaše rodina?

Většinou se diví, že kadeřnice píše a proč. Měla jsem jeden dotaz od muže, co sám také píše knihy: „Vy máte literární a nebo umělecké vzdělání? Proč prezentujete v knížkách svoje obrázky? Vždyť to nemá žádnou hodnotu.“ Ne, opravdu jsem vyučená kadeřnice a nestydím se za své povolání. Dělá ho ráda a snad dobře. Proč bych nemohla být první kadeřnice, co píše a zároveň si i maluje? Moje rodina? Uznávám, nemá to se mnou lehké. Ale zvládáme to dohromady. Jsem ráda, že takovou rodinu mám!

- Na krtech bývá kmotrou pravidelně herečka a Vaše kamarádka Jiřina Bohdalová. Jak jste se poznaly? Jak Vám paní Bohdalová pomáhá ve Vaší tvorbě?

S Jiřinou se znám už léta. Vlastně přes kadeřnictví. Na první návštěvě u mě v Salonku jsem ji změnila dost razantně účes. Moc nemluvila, když odcházela. Večer mi ale volala, že mi děkuje, protože ji pan Vladimír Komárek řekl: „Jiřino, nevím, kdo tě tak ostříhal, ale omládla jsi o dvacet let.“ Napsaly jsme spolu kuchařskou knihu „Třicet dní, které otrásly váhou“. Abych se přiznala, paní Jiřině Bohdalové vděčím za to, že píšu. Mě by to snad samotnou ani nenapadlo. Když jsem Jiřině přečetla povídku „Paní Marie“ měla plné oči slz.

- V podtitulu právě vydané knihy se píše „ještě jednou do třetice“, ale já tomu příliš nevěřím, určitě nosíte v hlavě i další náměty na čtvrtou knihu. Je tomu tak? A můžete nám z ní maličko poodhalit?

To máte pravdu, mám už napsanou další knihu. Malý románec „Jak se sekají milióny“. Nejsou to už povídky, ale celý příběh. Mladá žena v něm zažívá na vlastní kůži lidskou zlobu a závist. Jsou v něm samozřejmě i pasáže humorné. Prostě jak běží život. Snad si čtenář přijde na své. Psát nepřestanu a příběhy na povídky se budou nabízet určité samy.

- Víím, že se staráte také o Vaše miláčky – pejsky. Jak to všechno stíháte? Nebo má váš den 48 hodin?

Ano, mám doma ještě malou chovnou stanici na pejsky pudlíky. Jsou to moji miláčkové. Někdy je to ale, jak se říká „mazec“. Nebýt mé celé rodiny a dobrých kamarádů, kteří občas pejsky pohlídají, když musím odjet z domu, tak bych to samozřejmě nestihla. Protože den má opravdu jenom 24 hodin.

- Z Vaší tvorby je cítit optimismus, vitalita a životní filosofie. Jak vůbec stíháte tolik aktivit a můžete dát čtenářům recept na dobrou náladu a úsměv, který Vás stále zdobí?

Víte, prožila jsem si část svého života, kdy mi nebylo nejlépe. Nechci si stěžovat, ale asi to bude v tom. Když mi bylo 40 let, dětem bylo - dceři 8 a synovi 16 let, opustil mě manžel. Co mohl mi sebrat. Neměla jsem prakticky ani na čem spát a dětem v čem uvařit jídlo. Opravdu jsem nevěděla, co s námi bude. Byla jsem úplně na dně. Mohla jsem se rozhodnout. Buď tam zůstat ležet a naříkat si a nebo se odpíchnout a jít nahoru. Vybrala jsem si bojovat. Tehdy jsem si slíbila, že jestli tohle všechno zvládnou, už nikdy nebudu nespokojená. Zvládla jsem to! Děti vyrostli, mám hodnou nevěstu, krásnou vnučku, která má v předpovědi, že bude mít literární schopnosti a bude hezky malovat. Uznějte, vždyť se nemám proč mračit!

Alena BARTOŇOVÁ

„Ranní rosa v kopřivách aneb ještě jednou do třetice“

Vydala autorka v roce 2015 vlastním nákladem

Třetí kniha jilemnické autorky a kadeřnice Aleny Bartoňové navazuje na její dvě předchozí, nakonec i podtitul „ještě jednou do třetice“ to prozrazuje. Opět navštívíme kadeřnictví, odkud autorka čerpá svoje náměty pro tvorbu. Opět poznáme „život zleva doprava i zezadu dopředu“.

Vždycky když se setkávám s knihou či třeba filmem, který navazuje na předchozí, obávám se, jestli ta „dvojka“ či „trojka“ nebude zaostávat za úspěšnou premiérou. A jsem rád, že u Bartoňové tomu tak není, naopak bych řekl, že autorka spíš „trochu povyrostla“, dokázala, že se učí a možná lépe vyjadřuje svoje pocity na papír.

Důkazem toho může být řada povídek, kde je patrný přesah životních zkušeností, chcete-li i moudrostí (např. str. 41 - „Kde je blbec, tam je nebezpečno!“) či vyznání (str. 111 – povídka „Životní poznání ...“). Z povídek je cítit teplé pohazení, třeba u těch, které se nějakým způsobem vracejí k tématu Vánoc (str.32 - „Pohádka pro Matýska“).

Autorka je vitální energická žena, která dokáže svoje problémy řešit s nadhledem a humorem, jako např. v povídked „Srňčí jako pralinky“, kde v závěru (str. 31) radí hospodyňkám: „Nepřiznávejte, když se vám něco v kuchyni pokazí a nepovede! Nejste profesionální kuchařky! Věřte, že všechno je prakticky povoleno. Záleží jen na chuti a okolnostech! Třeba můžete vymyslet nový recept i vy!“

Nakonec v knize najdete i několik receptů.

Bartoňová dokáže zabrousit do různých oblastí, má ráda zvířata (povídka „Zamilovaný kohout stopařem“) a pejsky zvlášť (povídka „Jak nakrýt přítele“). Tentokrát zavítala i do ordinace, potažmo medicínské problematiky (povídka „Mládeži nepřístupno“, kde čtenáře seznamuje se zajímavým případem „zda může родit chlap“) a třeba i mezi zubaře a zubní problémy (povídka „Zuby“). Ani tentokrát se neobejdeme bez cestování, kdy autorka hledá ráj v Tunisu (povídka „Hledání ráje“). Určitě se při jejich poznávacích cestách nebudete nudit, ať už zabrousí kamkoliv.

Přiznám se, že jsem některé povídky znal, neboť s nimi autorka většinou uspěla na literární soutěži „Řehečská slepice.“ Zvláště bych potom připomněl, že za povídku „Smlouvat, to je umění“ získala ocenění od pana spisovatele Stanislava Rudolfa. Ale většinu povídek jsem si se zájmem přečetl poprvé. Líbila se mi třeba povídka „Parohy v prášku“ a asi nejvíc osobní výpověď autorky, ve které se spojuje krásný mateřský vztah k synovi a k pejskům (povídka „Všechno je tak, jak má být“).

Podle mého názoru Alena Bartoňová, která k povídání přidala i velmi zdařilé ilustrace, dozrává. Dokáže brát s humorem i smutnou životní zkušenost, vždyť v závěru povídky „Už je nevyměním ...“ jako by charakterizovala sama sebe (str. 139): „Příště, až se bude od rána hrnout lavina průšvihů a nepříjemností, zalezu do postele, tam se mi nic nestane a počkám do zítřka! Ono se to nezblázní ...“

Ale autorce moc nevěřím, že by vydržela jen lenošit, protože toho v životě stihá opravdu hodně.

Sama autorka mi říkala, že někteří ji nepovažují za spisovatelku, že je to prý jen „takové regionální povídání“, ale já si to nemyslím. Možná to není ta velká literatura, ale myslím si, že si knihy Aleny Bartoňové najdou po právu mnoho spokojených čtenářek a čtenářů, protože jsou psány a vyprávěny srdcem. Rozdávají radost, pochopení a moudrost.

A kdo ví, co se bude za pár let považovat za velkou literaturu? A autorka si nakonec odpovídá sama sobě v povídce „Fair play“ (str. 56): „Co se nedá zvážit a nebo spočítat, nemůže být fér! Měli bychom si to zapamatovat a už se nedívat, ať se stane v našem životě cokoliv. Nic není fér! ...Ale život se musí žít, i když slunce nesvítlí! Vždyť mračna se jednou rozplynou a zase bude krásně!“ A kniha „Ranní rosa v kopřivách“ napomáhá sluníčku, aby opět vystoupalo v našich myslích na nebe, hrálo nás stejně jako knihy a vyprávění paní Aleny.

Knihu lze koupit přímo u autorky v Salónu Klára, Dolení ulice, Jilemnice.

Václav

HOST ČAJe:

Angela HORÁČKOVÁ

Autorka se narodila v roce 1953 a je Ivice, tedy ve znamení lvice. Je mazlivá jako kočka, ale dokáže také pěkně seknout jako pravá šelma.

Vedle psaní básní maluje na textil, kámen a jiné materiály.

Miluje poesii, přírodu a rodinu. I když to z básní není poznat, celý život velice tvrdě pracovala v zemědělství a lesnictví.

Miluje Český ráj, obzvláště Sobotecko .

SOBOTKA...

Městečko starobylé do tmy se noří
v uzoučkých okýnkách plamen svíček stydlivě
hoří.

Uličky křivolaté záhadou mi jsou,
v potmě tu tápu, prodírám se tmou.

Utichl klapot po dláždění jejich,
jen zaběhlý psík mi strká pod kabát studený čenich.

Kočka černá do cesty skočí,
blyštivé smaragdy za mnou se točí.

Zrak svůj však upínám k našemu zámečku,
co hrdě se vypíná, chlubí se městečku,
jak obraz nádherný, v zeleném rámečku.

Obraz to poutavý , za srdíčko chytí,
z výšky hledí, jak klenot se třpytí
zbloudilým poutníkům maják ten svítí .

Plamen svíček zhasl,

jen doutná a zmírá,
pokora dušičku mou tady svírá,
hřbitov pod zámekem tajemství skrývá.
Skučivý vítr krajinou běží a sviští,
pod nohy hází mi uvadlé listí,
vichr co kulinku našel mi pod kabátem ,
nezvaný déšť ušpinil cestičku tuhnoucím blátem .
Ten prochladlý déšť co vlasy mi smáčí,
cestou jdu k domovu, co k Humprechtu se stáčí.

**Obrázek Humprechtu kreslila
dcera Angely Horáckové Milena Donátová.**

NEMÁM DOSTI DÍKŮ ...

Za to krásný psaní
nemám dost díků ani.
Proč včera jenom
třáslý se ti ruce
vždyť víš, že jen pro tebe
bije teď mé srdce
Jozífkou, můj ty brachu,
spolu ztupíme ten osten strachu.
Budeš nám druhem , rádcem, v tom
našem žití,
vždyť ,když jsme spolu, oči nám svítí.
O svoji radost, či bol
budeme se dělit,
všelijakým nástrahám pospolu čelit.
Hlavu vzhůru, poklade můj
mám tě ráda , pamatuj.

ČAS..

Jak plyne čas,
vykvetly nám skráně z hnědé do šeda.
Pomalu usycháme,
coby listí, či zvadlá jehněda.
Ručička času ukrajuje žití,
vrásek přibývá,
v kůži jsou protkány tenkou nití.
Slábnoucí zrak, rozum co věděl ,
nyní už přikrývá mrak.
Však duše naše se nechce jen tak vzdát,
to naše srdce snad mohlo by ještě vzplát,
a vzletět ke hvězdám jako ten pták.
Nejhezčí bývá však to vzácné snění,
když přicházívá sladké poblouznění.
Zlověstná pochybnost se však v mysl zareje,
z pavoučích sítí je tkána naděje.
Až utichne svědomí, předsudky

– všechno to trápení,
snad potom podlehnu líbivému mámení.
Až jednou ledy roztají,
v okolí srdce mého,
z pramene lásky spolu,
napijem se z něho.
Jednou musí prasknout, ta z ledu ulita,
pak mrazivé srdce ,ten bdělý necítá,
ze zlého snu se probudí a otevře se vytrysklému citu,
snad utvoří pak ze mne ženu.
Tvé oči se na mne usmívají,
rety tvé pokušení tají.

HVĚZDY TI POVÍ....

Kračíc ztichlou krajinou,
večír již padal jak k zemi chlad,
soumrak kryje vše černou peřinou
slunko dávno přestalo hřát.
Mráz nelítostně píchne bodlinou.
Kreslí bez plátna ,bez palety,
stříbrné ornamenty,
na okýnkách chaloupek bude verše psát
Človíček pak v pokoře stojí tu
co příroda ,ta čarodějka tvoří za krásu
Jen oči naše by měly naučit se dívat
na krásnou krajinu jež nemá co skrývat
A tak tu stojím a na nebe se dívám
hvězdičkám vesmírným potichu
zpívám,
těm světluškám na hoře.
Bydlí tam a svítí,
tak jak na horských pastvinách
převzácné kvítí,
kterépak pro mne jsou souzené.
Kdo odpoví – co jest mi určené,
co v hvězdách mám vepsáno,
tot' velké neznámo
Co ještě čeká mne v mé pouti žitím,
hvězdy však neodpoví a jen se třpytí.

PATŘÍME K SOBĚ..

Když spolu jsme , čas letí jak z šípů střely,
jak koně zběsilí, co z cesty sjeli,
Čas prchá, jak písek mezi prsty,
jak sprška vody, kterou liják spustí,
mé oči osiřelé jsou bez těch tvých – pustý.
Patříme k sobě, jak ouško a hrníček,
jak z chaloupky pohádkové – perníček ,
jak bez Mařenky by nežil Jeníček,
jak bez žabičky snad každý rybníček,
jak bez oblohy by neplul měsíček,
jak mateřídouška bez vůně,
jak dítě bez matky , když zastůně.
Tak bez tebe si připadám ,
když ke spánku se ukládám.
Chtěla bych s tebou být už navždy,
napořád,
nejtěžší na světě je mít po lásce hlad,
tak líbezný je slyšet
–mám tě rád.
Jak andělská hudba v uších zní tvá krásná slova,
nenabažít se,
slyšet je stále znova.
Slova , jenž tak horoucí jsou,
stále je slyším,
jsou mi ozvěnou.
Vidět chci stále v očích tvých plamínky,
tak náhle se rozhořely.
Slyším Tě šeptat „chci patřit Ti celý“.
Ať už pominout všechny ty vzpomínky,
ať odplují v dál jak slzí pramínky,
Ráno procitne nám Nový den ,
už jen Tobě patří každíčký můj sen.

TY VERŠE...

Jednou takhle nad ránem,
poezie na mne dýchla :
„Nech Cyrána Cyránem“, jen tak si do mne
píchla,
„ty bible jsou pro tě tyranem“
řekla a pak ztichla
Pak podala mi útlý svazek.
„Verše nečtu, jednou jsem se zařek,
vždyť jsou to jenom básně. „
Však přec neodolám a náhle ,
náhle je mi tak krásně .
Co citu tu proudí mezi řádky
Nabažit se nemohu a plesám
Žádný neřád, žádné hádky
A já pod tíhou veršů na kolena klesám.
Ach ,kdo jen mohl tak vroucí cit
pro srdce druhé projevit.
Nezbývá než závidět,

KDYŽ SPADNE SPLÍN...

Venku pomalu se stmívá
vidět je ještě jen něčí stín.
Tma černým okem se dívá,
na zoufalce co popadl ho splín.
Pochybnost v duši se mu skrývá,
když dívá se na svůj prázdný klín
Vrátit se tak zpět
a být jak nepopsaný list,
ten popsaný věru,
již nikdo nechce číst.
Trpká pachut' viny line se mezi řádky
vše vyřčené již bylo
nejde nic vrátiti zpátky .
Ach životě!
Jsi příliš , příliš krátký

SPOUTANÁ KŘÍDLA

V temné jeskyni žila jsem dlouze,
vše zapomněla o lásce, touze.
Spoutaná křídla jak v kleci pták,
noc nejtemnější, tmavší než mrak,
jako bych v kobce byla,
tak zoufale jsem žila.
Jak těžké bylo dýchat, zvolna,
jedna noc za druhou bývala bolná.
Děsivé představy rušily spánek,
vichřice, uragán, kdepak vánek.
Ten teplý vánek, jež ucítíš na líci,
když krásnou krajinou putuješ bloudící,
když sluneční paprsek tě pohladí lehce,
když chůzí po mechu boříš se měkce,
když vzduch tak překrásně voní,
když tichounké zvonečky v uších nám zvoní,
když najdeš studánku tak plnou vody
- však náhle se zjevily do nebe schody.
Paprsek světla v té jeskyni již svítí,
už plnou mám duši jarního kvítí.
Z té hrobky uprchla jsem ven ,
šťěstíčko, štěstí, přesladký sen !

VZPOMÍNKY...

Zas jeden den být bez tebe
jen pomyšlení, to zazebe.
Den povleče se
jak pytel prázdný bude,
chybí tu přítel,
hledám jej marně
chybí mi všude.
Myšlenky se rozletěly někam
asi se nevrátí,
zbytečně čekám.
Já neumím je seřadit,
z rozevlátých řad udělat šik.
Nic nedaří se,
vše z rukou mi padá,
trudná mysl ohýbá mi záda.
Tak aspoň začnu vzpomínat,
co vše už jsi mi stačil dát.
Něhu, lásku, pomyšlení,
vale, konec utrpení.
Do srdce touha vstoupila,
ach, jak dlouho jsi tam nebyla.
Nápojem lásky se nyní opila,
To Amor způsobil, šíp jež našel cíl,
Proklál mé srdce, zvítězil.
Ani to nebolelo, když štěstí přicházelo.

PATŘIT TAK TOBĚ...

Patřit tak tobě co ruměnec tváří,
patřit tak tobě co podzimu září,
v žilách ti kolovat,
být krví tvou,
hvězdou co září oblohou.
V tvých očích býti slzou,
a svému umělci múzou,
být myšlenkou, co v hlavě se rodí.
V přístavu být domovskou lodí.
Hlasu tvému býti ozvěnou,
a v korálovém moři být tvojí sirénou.
Tvým štěstím být,
tvojí nadějí,
vzpomínkami co zahřejí.
V oku tvém být panenkou,
tvou Julií i milenkou.
Když žízeň máš,
chci pro tebe být tůní,
když přivonět chceš,
pak chci býti tvoji vůní,
být snem tvým a snít,
s novým ránem se probudit,
po noci jež se rděla,
vidouc vášní ohořelá těla co chvěla se
jak listy osiky.
V noci té co láska bodala hroty od
dýky.
Oheň v nás plál,
hořel plamenem,
kdo nemiloval ať hodí kamenem.
Umírat vášní není snad hřích
když něha nám tančí na dlaních.

S LODÍ SNŮ NEUTONEŠ..

Když kamsi zmizí dnešní den ,
do nenávratna potopen,
temná noc se ujme vlády,
milosrdně zbaví tě té klády,
co shrben vláčíš ve dne na ramenou.
Pak konejšivý sen,šeptne jen,
„Vem d'as uplynulý den,
polož se ke mně,
do mé náruče,
v ní prasknou ty těžké obruče,
co mysl tvou tak tíží,
nech zvolna unášet se pomyslnou zdviží
do říše snů,tam blízko k nebesům“.
Noc oblékne tě do svého hávu,
S ní touláš se v přístavu ,
odkud lodí snů, budeš plout,
Tou lodí nedá se utonout.
Ta ponese tě do modravé dále,
do vysněného ráje,
kde by oči tvé se jen smály.
Spatříš tam divy , co neznámé ti byly,
všech sedm divů světa.
Hle tu bájná Kréta,a tu zase v Egyptě , chodíš
si po kryptě.
Pak po té, za chvíli, počítáš menhiry v Anglii,
a než mrkneš okem, už jsi zase skokem
až na střeše světa,
kde nekonečno s konečnem se střetá.
Pamír hrdě tyčí svoji hlavu
jsa zahalen v mlžném oparu,
Tam budeš se cítit volný jako pták
a s ním vzlétneš prudce do oblak

Dana BERANOVÁ : EVA A KNIHA POZNÁNÍ

Vydalo nakladatelství Beletris v roce 2014

Knížka řehečské autorky Dany Beranové čtenáře přivádí do stylu fantasy. Ačkoliv nepatřím mezi vyznavače a čtenáře fantasy, Daninu knihu jsem si přečetl rád, dokonce musím napsat, že mě zaujala natolik, že o ní píši, abych ji doporučil dalším čtenářům.

Přiznám se, že jsem po úvodní kapitole „Na prázdniny“, to jsem ještě netušil, co mě čeká, autorku začal podezřívát, že mně čeká nějaké levné vyprávění o cestě jedenáctileté hlavní hrdinky Evy k moři do Chorvatska, ale ... už ve druhé kapitole („Bouračka“) rodinná idylka končí. Eva se se starší sestrou Sárrou ocitají samotné v lese, kde se před nimi odkrývá nový svět.

A nastupuje autorčina fantazie, příroda ožívá, najednou se na stránkách knihy začínají vynořovat nejrůznější nadpřirozené bytosti, ale především STROMIDÉ – bytosti žijící s souladu s přírodou. A pro Evu připravují náročný úkol, získat vzácnou Knihu poznání.

Oceňuji, jak Dana dokáže „ukočírovat“ celou řadu postav, bytostí, které nejsou nahodilé, ale už jejich jména prozrazují určitou vlastnost. Nakonec kniha je vhodně doplněna slovníčkem, kde neznalý čtenář najde vysvětlení a snáze pochopí některé děje a vlastnosti postav.

Autorka má ráda přírodu, nakonec se o ni i bojí, že by paralela s dnešním světem, viz str. 60: „Nevíš o všech těch skácených lesích? O ničení krajiny, setí holých trávníků, chrlení tisíce zbytečností, o degradaci zvířat na stroje pro výrobu masa a mléka.“

A líbí se mi, jak na téže stránce autorka oceňuje i úlohu ženy v dějinách lidstva, když se Taxus podivuje nad tím, že by planetu měla zachránit dívka : „Odjakživa to byla žena,kdo nosil do domu vodu, vařil z ní a koupal v ní děti, byla to žena, kdo pečoval o oheň a nesl ho s sebou do nového obydlí, žena dávala mouku za komín pro meluzínu a den za dnem okopávala políčko za chalupou.“

Líbí se mi třeba výrazy, že „kůra stromů, to je naše knihovna“ (str.67) či „pravý poklad jsou určitě semínka a plody“ (str.214), ale těch zajímavých obrátů je v knize mnoho. Nebo pokládá čtenářům otázky (str. 219) „Co je vlastně krása?“ A následuje moudrost ohledně stárnutí : (str. 220) „Stárí se není třeba bát. Jde-li duše životem společně s tělem, jsou vrásky zobrazením moudrosti a laskavosti. I stará žena může být velmi krásná ve

své přirozenosti a opravdovosti.“ Nebo str. 165: „Je těžké říct, co je to opravdové hrdinství ... Ale kdo se zachová tváří v tvář nebezpečí, to nikdo předem neví. Jen nejtěžší situace ukážou, co v každém z nás je. Někdy je větší hrdinství mlčet a sklonit větve, než se předvádět a ohrožovat život svůj i ostatních.“

A líbí se mi autorčino vyznání ke krásám naší země: (str. 158): „Každý kousek naší země je jiný, a to je víc, to je mnohem víc než to tvoje moře.“

Eva se vydává na cestu hledání, porozumění a pochopení, zraje a dospívá, pochopitelně jako v každé pohádce (a fantasy je vlastně taková pohádka pro dospělé) nakonec uspěje a zemi zachrání, neboť najde a získá Knihu poznání. Čtenář společně s Evou získává nový pohled na celou řadu věcí kolem sebe, na naši přírodu, a to je také vítězství.

V neposlední řadě je to vítězství autorky, která dokázala napsat zajímavou „knihu poznání“, která prozrazuje hodně o ní samotné. Dokázala literárně dozrát, protože něco jiného jsou krátké povídky a něco jiného je opravdová kniha. Nezbyvá než popřát autorce, aby pro ni kniha byla další inspirací, neboť, jak jsem se z dobře informovaných zdrojů dozvěděl, Eva a Kniha poznání, bude mít další sestřičky. Nechť se rodina knížek Dany Beranové šťastně rozrůstá!

Václav

ČAJ pro chvíle pohody

č.108, září 2015, ročník XIV

Vydáno 5. září 2015 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!